

① De erefunctie (Mitswoh) van Houtso-oh (het uit de H.Arke nemen van de Touroh-rol) en Hachneosoh (het terugbrengen van idem).

In de synagogen der NIHS waar bij de dienst een Opperchazzan dienst deed, ging de koster met degene, die de erefunctie mocht waarnemen, langs de rechter-trap naar boven. Waar bij diensten geen Opperchazzan dienst deed, was dit de "oppasser" met degene die de "erefunctie" mocht waarnemen. Tegelijkertijd stelden zich op :

Bij de voet van de linkertrap van de H.Arke de dienstdoende (Opper)rabbiijn en bij de rechtertrap de dienstdoende Parnas (kerkbestuurder) dan wel de dienstdoende Gabbaj (Kerkvoogd).

Deze beiden met het gezicht naar de H.Arke gekeerd.

De Koster (Sjannas) c.q. de oppasser (herkenbaar aan een wit-metalen ketting waaraan een penning, dat het wapen der N.I.H.S. droeg) waren de persoon, die de erefunctie waarnam, behulpzaam bij het uit de H.Arke halen van het Seifer Touroh (de wetsrol) doch vooraf had de koster resp. de oppasser van het in gebruik te nemen Seifer Touroh de "JAD" afgenomen en deze de dienstdoende Parnas resp. Gabbaj ter hand gesteld. Degene, die de erefunctie waarnam wist daardoor welk Seifer in gebruik zou worden genomen. Navraag welk Seifer in aanmerking kwam, bestond hierdoor niet.

Werden meerdere Thouroh-rollen op dien dag in gebruik genomen, dan werd van ieder Seifer de Jad door koster resp. Oppasser verwijderd en werden beide (c.q. zelfs drie) aan de Parnas c.q. Gabbaj ter hand gesteld.

Nu nam de Opperchazzan resp. de Koster het Seifer in ontvangst en wachtte rustig, totdat zowel de deuren van de H.Arke gesloten waren en het Porouches (voorhang) weer was dichtgetrokken.

Was dit geschied, dan draaide de (Opperrabbiijn) zich een kwart slag naar rechts om, terwijl de Parnas c.q. de Gabbaj een kwartslag naar links draaide en buitendien enige stappen naar voren deed, zo ver totdat hij ook de linkertrap had bereikt. Vervolgens ving de (Opperchazzan) (c.q. de sjannas) het "GADDELOE" aan. Daarna bleef de laatste staan tot de versen "Lechooh Hasjei tot en met het woord LEROUSJ" waren gezongen resp. gezegd en eers daarna daalde hij de trappen af. Nadat het Seifer beneden was aangekomen, sloten zich daar in volgorde bij aan de (Opper)rabbiijn de Parnas c.q. de Gabbaj en de functionaris belast met de erefunctie. De Sjannas resp. de Oppasser ging echter langs de andere trap daar beneden, want hij moest het Seifer in ontvangst nemen na aankomst op de "Biemoh".

Wanneer er meer dan één Seifer die dag in gebruik werden genomen, dan gingen er dus twee resp. drie Seforien vooraf aan de (Opper) rabbiijn. De steet zette zich opwaardige wijze in beweging er wel op lettende, dat het geheel een waardige indruk maakte. Veel waard werd gehecht aan het "decorum". Dit impliceerde dan ook, dat van het publiek niemand zich van zijn plaats begeven. Evenmin werd toegestaan, dat het "Malboesj" (Thorahmantel) met de lippen werd aangeraakt. Er was dus geen sprake van, dat mensen van hunne plaatsen wegliepen om het Seifer te benaderen. Buitendien was het ook verboden, dat het publiek, gedurende de dienst, de ruimte tussen Parnosiem-resp. Gabbosiembank en de "Ngonood" (Plaats waar de Chazzan gedurende de dienst stond) werd betreden.

Witzonderingen : De Kouhanien (Priesters) en de Levie-ien (Leviten) bij het handenwasschen vóór het uitspreken van de Priesterzegen en indien ter plaatse een Koor was opgesteld.

7

Na aankomst op de "BIEMOH" plaatste zich de (Opper)rabbijn aan de kant, waar hij de "BIEMOH" had betreden. De dienstdoende Parnas resp. Gabbaj echter nam van het eerste te gebruiken Seifer Thouroh de "KELEI KOUDESEJ A siertorens en schilden) af en vervolgens de Thourohmantel, die hij de Sjammas resp. de Oppasser ter hand stelde. Dan werd het Seifer, dat het eerst moet worden gebruikt, op de Biemoh gelegd. Ingeval van meerdere Seforien werden die in de daarvoor op de Beima voorgeschreven plaatsen afgesteld, waarbij degenen die deze functies waarnamen, ter plaatse bleven staan resp. zitten. Veelal werden die Seforien dan nog van een speciale ketting voorzien om te voorkomen, dat de Rollen van hunne plaatsen zoude verschuiven.

Nadat het Seifer dus op de Biemoh lag wikkelde de dienstdoende Parnas (in de Grote sjoel) resp. de dienstdoende Gabbaj (in de andere sjoelen) de "MAPPOH" (wikkel) van het Seifer af. Het Seifer zelf werd altijd ter plaatse van waaruit moest worden gelezen (gelajend) gehuld in een "Matlas" (langwerpige doek, die verhinderde, dat het perkament van het Seifer met de hand zou worden aangeraakt, hetgeen verboden is. Iedere Vrijdag, wanneer de "SOUFEIR STAM" (Kerkelijke schrijver) het te gebruiken Seifer resp. Seforien, "STELDE" werd dit Matlas ook ter plaatse ingelast. Buitendien werd dan door die functionaris het "KESAV" ter plaatse gecontroleerd (weggesprongen letters e.d.). Als nu het Seifer van het "MAPPOH" was ontdaan en inmiddels met een dekkleed was bedekt, gaf de Parnas resp. de Gabbaj de voor dat "Seifer" bedoelde "JAD" aan de KOUREI (degene die uit het Seifer zou voorlezen) meestal de SJAMMAS bij wijze van RESJOES (toestemming) dat het voorlezen kon beginnen. Omtrent dit "voorlezen (lajenen) hoop ik nog nader terug te komen, zomede op de eerefuncties van Hagbo-oh (het opheffen van het Seifer) Gelieloh (het onwikkelen met het mappoh en het bekleed met de Thoramantel en "NGEITS CHAJJIEH (het plaatsen van de KELEI KOUDESEJ) hoop ik nog nader terug te komen.

Bij de functie van HANOSOH (door dezelfde persoon, die de functie van HOUTSO-OH had verricht) ging men als volgt te werk. De Jad was dan inmiddels tegelijkertijd met de Kelei Kousej reeds op het Seifer terug gebracht. In geval van meerdere Seforien zal ik ter plaatse nader terugkomen. Voor dit moment beperk ik mij tot het geval van één SEIFER.

De (Opper)Chazzan neemt het "Seifer" in ontvangst en hij houdt dit loodrecht tegen de rechterschouder. Hij begint met "JEHALLEL" buigt zich in de richting van de (Opper)rabbijn teneinde deze in de gelegenheid te stellen met zijn Tsietsies (schouwdraden) het Seifer aan te raken, en wacht tot die zin, waarmede "Jehallel" begint zomede de volgende strofe tot en met de woorden Ngam Keru Halleloejoh" zijn uitgesproken en begeeft zich dan eerst, doch daarna langs de rechterzijde van de Biemoh in de richting van de H.Arke. Ondertussen heeft de persoon, die de eerefunctie heeft, zich naar de linkertrap van de H.Arke en gaat dan, weer gevolgd door resp. Sjammas c.q. Oppasser naar de H.Arke en opent deze op een zodanig tijdstip, dat wanneer het Seifer boven is aangekomen, deze persoon, met behulp van Sjammas dan wel Oppasser het Seifer in ontvangst neemt en dit weer op zijn plaatst stelt. Ondertussen heeft de (Opper)rabbijn zich aan de voet van de linker trap geplaatst en de dienstdoende Parnas resp. Gabbaj aan de voet van de rechtertrap (dus precies andersom als in het begin). Op deze wijze wordt ook voorkomen, dat degene, die de eerefunctie verricht nimmer voor het Seifer uitloopt en het daar door zijn rug zou toekeren. Buitendien wil ik nog verwijzen naar JECHYZKEL Hoofdstuk 46, het laatste deel van vers 9.

7

8

Is nu eenmaal de H.Arke gesloten en het Porouches weer gesloten gaat ieder naar zijn plaats terug. Degene, die echter met de erefunctie was belast zomede de Sjammas resp. de Oppasser dienen er op toe te zien, dat zij de trap gebruiken, die tegenovergesteld is aan de trap waarmede zij naar boven gingen. (KIE NICH'GOW JEITSE OE).

Huidige toestand Wanneer U het bovenstaande vergelijkt met de wijze waarop één en ander heden ten dage plaats vindt, dan zult U kunnen vaststellen, dat er van het DECORUM niets is overgebleven. Het geheel maakt een zeer rommelige indruk; mensen lopen door elkaar heen. Bij "Haastige" voorgangers is de H.Arke nog nauwelijks gesloten en het Porouches soms in het geheel niet dicht getrokken of de voorganger is -soms- met zevenmijlslaarzen-reeds op stap. Een luidgesticulerende Gabbaj die aanwijst welk Seifer moet worden uitgenom is een dagelijks verschijnsel en soms stormt die functionaris dan wel even zelf de trappen op om één en ander te regelen. Ouj mee Hojoe Lonoe !

8